

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/852/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

348/2014. (XII. 18.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. december 6-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. december 18-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2013. december 6-án, postai úton terjesztett elő panaszt, amelyet 2014. január 6-án és 2014. április 10-én, postán feladott beadványaival egészített ki.

1) a) A panaszos előadta, hogy 2013. december 5-én 12 óra 5 perckor * *település* (a továbbiakban: Sz. *település*) önkormányzati étkezdéje előtt üzemképtelen autójától 5-10 méterre „rendőri atrocitás érte”. A * *Rendőrőrs* (a továbbiakban: B. *Rendőrőrs*) állományába tartozó rendőrök felszólították a személyazonosító okmánya és jogosítványa bemutatására, amelyet a panaszos az üzemképtelen, álló autójából keresett elő. Eközben a panaszos a rendőrök kérdésére („minden ellenállás nélkül”) úgy nyilatkozott, hogy a nap folyamán elfogyasztott fél deciliter körte ízű szeszes italt és egy üveg sört. A rendőrök ezt követően („minden kérdés nélkül”) alkoholszondát fújattak meg a panaszossal, amely alkoholfogyasztást kimutatta, majd közölték vele, hogy megbilincselve előállítják a * *Rendőrkapitányságra* (a továbbiakban: *Rendőrkapitányság*) vizelet és vérvétel céljából.

A panaszos az intézkedés során folyamatosan a rendőrök tudomására hozta, hogy nem ért egyet az ellene fogantatott intézkedésekkel, mivel húga vezette az autót, aki az öccse fiáért ment az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

iskolához. A panaszos úgy véli, a gépjármű vezetésének a tényét nem tudják rábizonyítani, és kifogásolta, hogy annak ellenére állították elő, hogy nem ő vezette a személygépkocsit. A panaszos továbbá sérelmezte, hogy sem az intézkedő rendőrök, sem a Rendőrkapitányság alkalmazottai nem hallgatták meg, és kérését figyelmen kívül hagyva jegyzőkönyvet sem készítettek az esetről.

Az intézkedés végeztével a panaszost lakóhelyétől 30 km-es távolságra levő Rendőrkapitányságról egy száll pulóverben bocsátották szabadon, mondván „úgy megy haza, ahogy akar”.

A panaszos elmondása szerint az előállításról kiállított igazoláson feltüntetett „az előállított hozzátartozója értesítését nem kérte” nem fedi a valóságot, mivel ezt az iratot felfokozott idegállapotban írta alá, mivel a Rendőrkapitányságon senki sem volt hajlandó meghallgatni őt.

A panaszos kifogásolta, hogy a rendőri intézkedésre az álló autójától 5-10 méterre került sor, és a rendőröket nem is érdekelte, hogy ki vezette az autót, az ittas vezetés ténye sem volt bizonyítható, ennek ellenére jogosítványát bevonták.

b) A panaszos mellékelte az előállítás időtartamáról kiállított igazolást, amelyben az előállítás okaként a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. §-át jelölték meg, amely 2013. szeptember 5-én 12 óra 5 perctől aznap 13 óra 55 percig tartott. Az irat szerint a panaszos a hozzátartozója/ képviselője kiértesítését nem kérte, az előállításával és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal élt és élelmezést nem kért az előállítás időtartama alatt.

2) A panaszos a Testület felhívására a következőképp egészítette ki panaszát a 2014. január 6-án előterjesztett beadványában.

A panaszos az önkormányzati konyháról kihozott ebédet a gépjárműbe tette, majd elindult az * út irányába gyalogosan – a rendőrautótól ellentétes irányba –, testvéreére várva. A személyautójától 5-10 méterre lehetett, mikor a rendőrségi autó megállt mellette, így nem szállt ki az autóból, mivel oda be sem ült.

A panaszos ellenállást nem tanúsított az intézkedés során, minden felszólításnak eleget tett.

Az intézkedés során és a szabadon bocsátáskor is tájékoztatta a rendőröket arról, hogy hozzátartozóját nem tudja értesíteni, mivel mobiltelefonját otthon hagyta, és a telefonszámokat fejből nem tudja.

A panaszost a Rendőrkapitányságra szállítása után megbilincselte állapotban először vizelet- és vérvizsgálatra vitték, és nem biztosítottak lehetőséget a jogtalanul foganatosított intézkedés tisztázására. Az ügyeletes tiszt közölte a panaszossal, hogy az ittas vezetés bűncselekménynek számít, ugyanakkor a panaszos reakcióját már nem várta meg.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolás kiállítása alatt a panaszos bilincsből várakozott a kapitányság folyosóján, ezalatt több a folyosón elhaladó rendőrtisztnél próbált az intézkedéssel szemben panaszt tenni, de senki nem hallgatta meg. Az igazoláson kívül egyéb irat nem készült, bár a panaszos kérte, hogy jegyzőkönyv készüljön a történetekkel kapcsolatban. Az igazolás kézhezvételét követően az intézkedő rendőr a bilincset levette a panaszosról és közölte, hogy távozhat. A panaszos kérdésére, hogy hazaviszik-e a kapitányságtól 30 km-re található lakhelyére, azt a választ kapta, hogy úgy megy haza, ahogy akar. A panaszost kifogásolta, hogy kabát nélkül, egy pulóverben, telefon nélkül szállították be Sz. településről Ny. településre, ennek ellenére mínusz 4-5 fokban bocsátották útjára. A panaszos lakóhelye irányába közlekedő autóbusz 13 óra 50 perckor elment, tehát a 13 óra 55 perckor való szabadon bocsátás miatt ezt lekéste, ezért gyalog volt kénytelen elindulni. A panaszos embertelennek tartja, hogy ezt képesek voltak megtenni, tudván, hogy a rendőrök Sz. települést érintve közlekedtek B. település irányába, mivel az intézkedő rendőrök a B. Rendőrsz. állománya tartoznak.

A panaszos nem járult hozzá, hogy a Testület a panaszt további kivizsgálásra az eljárást fogantató rendőri szervhez áttegye, amennyiben állásfoglalásában azt állapítja meg, hogy a panaszban foglalt intézkedés vagy cselekmény alapvető jogot nem, vagy csak csekély mértékben sért, mivel az intézkedés alatt panaszos folyamatos elutasításra talált, és senki nem volt hajlandó meghallgatni őt. A panaszos ellenben hozzájárult ahhoz, hogy panaszos kivizsgálását követően a Testület állásfoglalását – a személyazonosító adatoktól megfosztva – honlapján közzétegye.

3) a) A panaszos 2014. április 10-én a következőkkel egészítette ki panaszát.

A panaszos sérelmezte, hogy a panaszolt intézkedéssel összefüggésben indult büntetőeljárást az ügyészség másodszorra hosszabbította meg, arra hivatkozva, hogy „az ügy vádemelésre alkalmas felderítése még nem történt meg”.

A panaszos megítélése szerint a beadványához mellékelt tanúvallomások bizonyítják, hogy nem áll fenn az ittas vezetés vétsége, ennek ellenére az intézkedés napján vezetői engedélyét bevonták. Mivel a panaszos az egészségügyben dolgozik, így hétvégeken és ünnepnapokon a munkába járás csak személyautóval tudja megoldani helyközi buszjárat hiányában. Jogosítványa több mint 4 hónapja, és előre láthatólag még hosszú hónapokig a rendőrség által be lesz vonva, így a munkába járás plusz költségekkel jár. A panaszos álláspontja szerint a rendőrség és az ügyészség az időhúzásra játszik, mivel ellene nem tudott terhelő bizonyítékot találni, és nem is fog, hiszen az autót nem ő vezette.

A panaszos jogi képviselője több alkalommal nyújtott be panaszt az ügyel kapcsolatban, de azokat az ügyészség elutasította, és az indítványait is figyelmen kívül hagyta.

A panaszos azért él újabb panasszal, mert az ügyészség 2014. június 19-ig meghosszabbította a nyomozati szakaszt, ami számára komoly hátrányokat okoz a vezetői engedély bevonása miatt.

b) A panaszos beadványához csatolta – többek között – hűgának, valamint T. és S. tanúkihallgatásáról készült jegyzőkönyveket, amelyeket a Testület az állásfoglalásának II. részében ismertet.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) M. r. zászlós és N. r. törzsőrmester által aláírt elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszost 2013. december 5-én 12 óra 5 perckor vonták intézkedés alá, amelynek keretében Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatták, 31. § (1) bekezdés alapján – mint személyi szabadságában korlátozott személyt –átvizsgálták, 33.§ (1) bekezdés a) pont és (2) bekezdés c) pont alapján elfogták és előállították.

Az intézkedés során a rendőrök az Rtv. 48. § b) pontja alapján támadás megakadályozása és c) pontja alapján szökés megakadályozása érdekében bilincset alkalmaztak 12 óra 15 perctől 13 óra 45 percig, a Rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint. Az intézkedés során sérülés és anyagi kár nem keletkezett. A panaszos az Rtv. 18.§. (1) bekezdés alapján hozzátartozója/képviselője kiértesítését nem kérte.

Jelentés az intézkedés alapjául szolgáló eseményt a következőképpen ismertette. A fent említett napon és időben Sz. település, * utca * szám előtti útszakaszon ellenőrzés alá vonták a panaszost, aki személygépkocsival a * út irányába közlekedett. Az intézkedés során megállapítást nyert, hogy a

panaszos ittas állapotban van, amit a panaszos a kérdésre a helyszínen el is ismert. A panaszossal szemben 12 óra 12 perckor LION 500 típusú alkoholtesztet alkalmaztak a rendőrök, amely 0,74 mg/l értéket mutatott. Ezt követően a panaszt megbilincseltek és előállították a Rendőrkapitányság egészségügyi központjába vér és vizelet mintavételre, ahol 13 órakor vér és 13 óra 5 perckor vizelet mintát vettek, majd a panaszt (fizikálisan) megvizsgálták, külsérelmi nyomot rajta nem tapasztaltak.

A jelentés megjegyzi, hogy a panaszos az intézkedéssel szemben panasszal élt.

A panaszt szóban tájékoztatták a védelemhez való jog gyakorlásáról a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 12 óra 5 perckor. Az előállítás okáról a tájékoztató és az előállítás idejéről szóló igazolás kiadásra került az Rtv. 33.§. (4) bekezdése alapján.

Az elfogás oka 2013. december 5. napján 13 óra 55 perckor megszűnt, ekkor a panaszt szabadon bocsátották.

A jelentésben rögzítették, hogy a panaszos ellen az általa elkövetett cselekmény miatt büntető feljelentést tesznek.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, átvizsgálása, elfogása és előállítása, valamint a bilincselése jogszerű és szakszerű volt, és megfelelt az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményének.

2) M. r. törzsszázlós az intézkedés napján a panaszos ellen büntető feljelentést tett a *Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.)* 236. § (1) bekezdésébe ütköző, és aszerint minősülő és büntetendő járművezetés ittas állapotban vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt.

A feljelentésben rögzített tényállás szerint M. r. törzsszázlós és N. r. törzsrőrmesterrel 12 óra körüli időben Sz. település főterén gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el, amikor arra lettek figyelmesek, hogy a főtéren található presszóból egy személy kijön és az ott parkoló szürke színű * típusú gépkocsi vezetőülésébe ül. A panaszos észlelte a szolgálati gépkocsit, és annak továbbhaladásáig nem indult el. M. r. törzsszázlós a legközelebbi útkereszteződésben megfordult a szolgálati járművel, majd visszaérve a presszó elé azt tapasztalták, hogy a személygépkocsi már nincs ott és közlekedni sem látták a főtér környékén. Ezért a rendőrök a gépkocsi felkutatására indultak, és 12 óra 5 perckor a * úton haladva észlelték, hogy az általuk keresett gépkocsi az * út * szám előtt közlekedik, majd a szolgálati gépkocsi láttán az úttest jobb oldalára lehúzódik és megáll. Ezt követően a járőr páros megállt a gépkocsi mellett, amiből addigra már kiszállt annak vezetője, és körülbelül 5 métert gyalogosan megtett a szomszédos * út irányába. A rendőrök a panaszt személyazonosságának igazolására, illetve okmányainak átadására szólították fel. A panaszos kérdésre a helyszínen elismerte, hogy a vezetés megkezdése előtt a presszóban 0,5 deciliter körtepálinkát és 1 üveg sört elfogyasztott. Ezt követően a panaszossal szemben 12 óra 12 perckor LION 500 típusú alkoholtesztet alkalmaztak, amely 0,74 mg/l értéket mutatott. Ezt követően a panaszt megbilincseltek, ruházatát átvizsgálták, majd előállították a Rendőrkapitányságra vér és vizelet mintavétel céljából, ahol 13 órakor vér és 13 óra 5 perckor vizelet mintát vettek, majd a panaszt fizikálisan megvizsgálták, külsérelmi nyomot rajta nem tapasztaltak. A panaszos az intézkedéssel szemben panasszal élt, sérelmezte a bilincs alkalmazását, majd az igazolás kiadását követően szabadon bocsátották. Az intézkedés során a panaszos vezetői engedélyét elismervény ellenében elvették.

A fentiek alapján megalapozott gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a panaszos cselekményével megszegte A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 4. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakat, mely alkalmas a Btk. 236. § (1)

bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő és büntetendő járművezetés ittas állapotban vétség megállapítására. Ez alapján M. r. törzsszázlós javasolta a nyomozás elrendelését a panaszos ellen a fenti bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt.

3) K. r. alezredes a fent részletezett tényállás alapján az okmányiroda vezetőjétől kérte a panaszos vezetői engedélyének visszavonását, valamint vezetési jogosultságának szüneteltetését a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.). kormányrendelet 32. § a)/(2) bekezdése alapján.

4) A rendőrség mellékelte Dr. B. által kiállított orvosi igazolást, melynek tanúsága szerint a panaszos külsérelmi nyomtól mentes, és „rendőri bántalmazást negal”.

5) A panaszos gyanúsítottként hallgatták ki a B. Rendőrőrsön 2013. december 30. napon, mivel megalapozottan gyanúsítható egy rendbeli, a Btk. 236. § (1) bekezdésébe ütköző és az (1) bekezdése szerint minősülő közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású jármű vezetésével ittas állapotban elkövetett vétség elkövetésével.

A jegyzőkönyvből kiderül, hogy az intézkedés során az ügyben bevont vegyész szakértő megállapította, hogy a vérminta 1,23 g/l (ezrelék), vizeletminta 1,41 g/l (ezrelék) etilalkohol koncentrációt mutatott.

A panaszos a kihallgatás során az alábbiakat adta elő. 2013. december 5-én 12 óra előtt egy pár perccel az iskola konyhájára indult az ebédjéért a lakásáról. Mielőtt elindult volna a hűgá, aki kétháznyira lakik tőle, szólt neki, hogy vele tartana. Mivel a panaszos azelőtt szeszes italt fogyasztott, megkérte testvérét, hogy vigye el személygépkocsijával az iskolához. A panaszos ezt megelőzően, vagyis előző nap, azaz 2013. december 4-én 12 óra 00 perctől 17 óra 00 percig elfogyasztott 2 liter sört és 1,5 deciliter pálinkát, de ételt csak 12 órakor fogyasztott, később már nem evett. „Az intézkedés napján 12 óráig nem evett semmit, csak mielőtt elindult volna az iskolához, ismét elfogyasztott 0,5 liter sört és 0,5 deciliter pálinkát a lakásán”. Ezt megelőzően indult az iskola konyhájára hűgával.

A panaszos elmondása szerint a testvére vezette a személygépkocsit, amely a családja tulajdona. Testvére az iskola konyhájánál kitétte, majd ezt követően a panaszos gyalog bement a konyhára, ahol körülbelül 10 percet töltött. A parkolóba érve a panaszos észlelte a gépkocsiját, amint üresen áll, testvére nem volt ott. Észlelte továbbá az * úttal szemben parkoló rendőröket is. Ekkor a nyitott gépkocsijába betette az ebédet és elindult az iskola felé, mert hűgá ott tartózkodott. A panaszost a járműtől körülbelül 5-10 méterre vonták intézkedés alá. Személyigazolvány nem volt nála, ezért visszament a gépkocsihoz és kivette az iratait, majd intézkedő rendőröknek átadta a személyigazolványát, vezetői engedélyét és a jármű forgalmi engedélyét. Az igazoltatás során a panaszost megkérdezték, fogyasztott-e szeszes italt, melyre igennel válaszolt. Ezt követően a rendőrök szonda fűjására kérték fel, melynek a panaszos eleget is tett. Majd a rendőrök tájékoztatták, hogy ittas vezetés miatt bűncselekményt követett el, ezért vérvizsgálatra előállítják a Rendőrkapitányságra. A panaszos több alkalommal megkérdezte az intézkedő rendőröket, hogy biztosak-e abban, hogy ő vezette a járművet, mire azt a választ kapta, hogy látták és ketten vannak egy ellen, és ezt többször is nyomatékosították.

A panaszos a rendőröknek nem szegült ellen, mivel az iskola ablakán többen figyelték az eseményeket. A panaszos felesége pedig az igazgató helyettes, ezért nem akarta őt kellemetlen helyzetbe hozni.

A járőr kocsiba önként szállt, miután megbilincseltek, amelyet a panaszos nem értett, hogy miért van rá szükség, hiszen együttműködött a rendőrökkel. A panaszos a járőrautóban is többször

elmondta, hogy a gépkocsit nem ő vezette, és kérte, hogy a Rendőrkapitányságon vigyék az előljáráshoz. A kapitányságon először vérvételre került sor, majd megkerestek egy ügyeletes tisztet, akinek elmondhatta a panaszát, de ezzel nem foglalkoztak.

A Rendőrkapitányságon a panaszos több alkalommal kérte, hogy vallomásáról készítsenek jegyzőkönyvet, viszont ezt határozottan elutasították, csak egy igazolást kapott az előállításról és az intézkedésről, melyben szerepel, hogy panasszal él az intézkedés ellen.

A panaszos előadása szerint hozzátartozóit nem értesítették ki, ez csak a papíron szerepel, mobiltelefon pedig nem volt nála. Az igazolást csak amiatt írta alá, mert látta, hogy panaszával nem foglalkoznak, így mielőbb szabadulni akart onnan.

Az előállítás végeztével a panaszos az intézkedő járőröket megkérdezte, hogy hazaviszik-e, mivel csak egy pulóvert viselt. A rendőrök a kérés elöl elzárkóztak, és közölték, hogy úgy megy haza, ahogy akar. Mivel a panaszos nem tudta értesíteni a hozzátartozóját, a Ny. és Sz. település közti távolságot gyalogosan és stoppal tette meg a mínusz 4, 5 C fokban. Az intézkedéssel szembeni panasz elbírálásáról semmilyen választ nem kapott.

A panaszos a gyanúsítás ellen panasszal élt, mert a terhére rótt cselekményt nem követte el, a fenti járművet nem ő vezette, az intézkedő rendőrök a járműtől 10 méterre igazoltatták, és a gépkocsi nem is volt beindítva.

6) M. r. törzszászlóst és N. r. törzsőrmestert 2014. január 5. napon tanúként hallgatták ki a panaszos ellen indított büntetőeljárásban. A tényállás ismertetésétől eltekintünk, mivel teljes mértékben megegyezik az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben közölt tényállással.

A rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy a panaszos az intézkedés során nem tagadta, hogy a járművét ő vezette, azt sem tagadta, hogy a járművezetés megkezdése előtt szeszes italt fogyasztott, de a bilincselést többször is panaszolta. Az intézkedés során sem a járműben, sem annak környezetében nem láttak a rendőrök senkit, illetve a panaszos sem mondta, hogy a járművet más személy vezette. Az intézkedésnek szemtanúja volt S.

7) S. a tanúkihallgatása során előadta, hogy 2013. december 5-én a déli órákban az Iskola utca 9. szám alatt található kazánháznál tartózkodott. Az ebédidő során a kazánház épületéből kijött, hogy rágyújtson egy cigarettára, amikor is arra lett figyelmes, hogy a kazánház előtti parkolóban áll egy rendőrségi gépkocsi, valamint a tőle 20 méterre a * út irányába, de még az * utcán parkolt a panaszos sötét színű gépkocsija.

A panaszos és a két rendőr a két gépkocsi között álltak, de azt nem látta, hogy pontosan hány méterre lehettek egyik vagy másik járműtől. S.-től olyan 30 méterre lehettek, ezért nem látta és nem hallotta, hogy mi történik ott, igazából nem is figyelte, nem volt rá kíváncsi. Amikor pedig meglátta, hogy ott tartózkodnak a rendőrök az * utcán, és a panaszossal beszélnek, S. elnyomta a cigarettát, és bement a Kazánház épületébe. S. nem ment közel, azt sem hallotta, hogy miről van szó a rendőrök és a panaszos között, és azt sem látta, hogy hogyan vitték el őt.

S. nem látta a panaszos hűgát az * utcán, vagy az Iskola épülete előtt ebben az időben, és az előzményekről sem tud semmit sem mondani, azt sem látta, hogy a panaszos gépkocsija hogyan került az Iskola elé.

8) B. Rendőrőrsön tanúként hallgatták ki T.-t a panaszos ellen folyamatban lévő eljárásban.

T. beszámolt arról, hogy 2013. december 5-én a déli órákban az * *utcán* közlekedett kerékpárral, ahol a Polgármesteri Hivatal tulajdonában lévő kazánháznál egy helyi lakost keresett. Amikor az * *utára* ért, azt látta, hogy a Művelődési Ház hátsó bejárata mellett az utcán a panaszost igazoltatja két rendőr. A panaszos a gépkocsijától körülbelül 5 méterre állt, gépkocsija üres volt. T. nem ment közel, így azt nem hallotta, hogy miről volt szó a rendőrök és a panaszos között. T. 20 percet várakozott a kazánháznál, ahonnan rálátott az intézkedésre, de azt folyamatában nem figyelte. Néhány perc elteltével azonban azt vette észre, hogy a panaszost beültetik a rendőrautóba és elszállítják. T. azt nem látta, hogy megbilincseltek-e a panaszost, annyit észlelt, hogy a hátsó ülésre ültették és mellé ült az egyik rendőr. Ezt követően, amíg még várakozott, az iskola épületéből kijött a panaszos testvére, akitől megkérdezte, hogy a panaszos mit követett el, miért vitték el a rendőrök, de ő semmiről nem tudott. A panaszos húga elmondta, hogy az autóval ő van, előzőleg ő vezette azt, nem tudja mi történt.

9) Az ügyben a panaszos hűgát is tanúként hallgatták ki 2014. január 9-én.

A panaszos húga előadta, hogy az intézkedés napján 11 óra 40 perc körüli időben a panaszos, aki háromháznál lakik tőlük, átjött hozzájuk, hogy vigye el az iskolához, mert el kell hoznia az ebédet, de ő már előtte szeszes italt fogyasztott.

Ezt követően beültek a panaszos tulajdonát képező autóba, amelyet a panaszos húga vezetett és elmentek az iskolához. Az iskola előtt a panaszos kiszállt a gépkocsiból, a húga pedig továbbközlekedett a * található egyik üzlethez.

A panaszos húga tíz perc vársárlás után ismét beült a panaszos tulajdonában lévő gépkocsiba, és az iskola elé hajtott, ahol kiszállt a járműből, azt nem zárta le, a kulcsot benne hagyta és bement az iskola épületébe, ahol egy másik testvére gyermekét várta meg, mivel őt neki kellett volna hazavinnie.

Az iskola épületében 20-25 percet várt a gyermekre, amikor is az épületből kijöttek és azt látta, hogy a panaszos nincs az autónál, ahogyan azt megbeszélték. A közelben tartózkodó T. mondta neki, hogy a panaszost elvitték a rendőrök. Mivel a jármű ekkor már le volt zárva, ezért gyalogosan indultak haza.

A panaszos húga úgy nyilatkozott, hogy a panaszos tulajdonát képező gépkocsit a fenti helyen és időben ő vezette, a panaszos ekkor egyáltalán nem ült volán mögé.

10) A Rendőrkapitányság vezetőjének 2014. január 30-án kelt tájékoztató levelében az alábbiak olvashatók.

Mivel a rendőrök visszaérve a presszó elé azt tapasztalták, hogy a személygépkocsi már nincs ott és közlekedni sem látták a főtér környékén, a gépkocsi felkutatására indultak. 12 óra 5 perckor a * *úton* haladva észlelték, hogy az általuk keresett gépkocsi az iskola oldalbejáratával szemközi kazánház irányából, a * *út* kereszteződése felé, az iskola főbejáratának irányába közlekedik, majd a szolgálati gépkocsi láttán az úttest jobb oldalára, a sövény mellé lehúzódik, és ott megáll. A rendőrök egyértelműen látták, hogy a járművet egy férfi vezette, más személy nem tartózkodott a gépkocsiban.

A felszólítást követően a panaszos igazolta magát, majd a zsebében elhelyezett gépkocsi kulccsal a járművet kinyitotta, és az iratait a járműből kivéve átadta az intézkedőknek. A személyi igazolvány, a lakcímkártya, a vezetői engedély, valamint a jármű forgalmi engedélye került átadásra.

Kérdésre a panaszos közölte, hogy ő egy közeli település pszichiátriáján dolgozik, ahol éjszakás volt, majd a helyszínen elismerte, hogy a vezetés megkezdése előtt a presszóban 0,5 deciliter körte pálinkát, illetve 1 üveg sört fogyasztott el, majd hozzátette, hogy ő ezért nem alkoholista.

A panaszossal szemben a helyszínen 12 óra 8 perckor, valamint 12 óra 12 perckor LION 500 típusú alkoholtesztet került alkalmazásra. A kétszeri alkalmazás oka az volt, hogy első alkalommal a panaszos az alkoholtesztet szándékosan nem megfelelően fújta meg, így az intézkedő rendőrök az ismételt fújásra szólították fel, melyet követően az alkoholtesztet 0,74 mg/l értéket mutatott.

A fentiek alapján megalapozott gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a panaszos cselekményével megszegte a KRESZ 4. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakat, mely alkalmas a Btk. 236. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő és büntetendő járművezetés ittas állapotban vétség megállapítására.

B. Rendőrőrsön hitelesített légalkohol mérőkészülék nincsen, ilyen készülék csak a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályán található, mely készüléken a mérést az intézkedés megkezdésétől számított 30 percen belül kell végrehajtani. Mivel a rendelkezésre álló idő alatt az intézkedés helyszínétől nem volt lehetséges a Rendőrkapitányságra személygépkocsival bevonulni, és az ott elhelyezett hitelesített eszközön a mérést megkezdni és elvégezni, ezért a panaszossal az intézkedő rendőrök közölték, hogy a Rendőrkapitányságra vér és vizelet mintavétel céljából fogják előállítani.

A fentiekről a rendőrök a kapitányság szolgálatirányító parancsnokát értesítették.

Ezt követően került sor a panaszos ruházatának átvizsgálására, majd az Rtv. 48. § b) valamint c) pontja alapján, figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés c) pontjára, bilincs alkalmazására. A kényszerítő eszköz alkalmazását az indokolta, hogy a panaszos megpróbálta a rendőri intézkedés alól a helyszínt elhagyva kivonni magát, valamint a foganatosított intézkedés során tanúsított magatartása, emelt hangneme miatt támadásától is tartani lehetett. A kényszerítő eszköz alkalmazása során a panaszos továbbra is végig emelt hangnemben beszélt, sérelmezve a bilincs alkalmazását is.

A panaszos a Rendőrkapitányságra történő előállítás közben, szolgálati járműben is emelt hangnemben fenyegette meg a rendőröket, mely szerint a pszichiátrián fognak még a rendőrök a keze közé kerülni.

A kényszerítő eszköz alkalmazása az orvosi vizsgálat során már nem volt indokolt, annak eltávolítását M. r. törzssászlós meg is kísérelte, azonban a panaszos a kezét elhúzva közölte, hogy addig nem engedi a bilincset levenni, amíg egy parancsnokkal nem beszél, és meg nem mutatja a kényszerítő eszköz alkalmazását, ezért a mintavételt követően a Közrendvédelmi Osztályon kérését M. r. törzssászlós P. r. hadnaggyal közölte.

P. r. hadnagy, járőr és őrszolgálati alosztályvezető az intézkedés és a kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűségéről a panaszost tájékoztatta. A panaszos ezzel azonban nem elégedett meg, így a továbbiakban már M. r. törzssászlós tájékoztatta arról, hogy a 14 órakor szolgálatba lépő osztályvezetőnél a panaszát megismételheti. Ezzel a lehetőséggel azonban a panaszos nem kívánt élni közölve, hogy inkább a későbbiekben fog majd panaszt tenni.

A kényszerítő eszköz alkalmazásának megszüntetése így 13 óra 45 perckor történt meg, majd 13 óra 55 perckor bocsátották szabadon a panaszost.

Panaszával kapcsolatban a panaszos jegyzőkönyv felvételét nem kérte.

Az intézkedő rendőrök megítélése szerint a panaszos öltözéke az időjárási körülményeknek megfelelő volt, magas nyakú pulóvert viselt, mely az adott hőmérsékleti mutatók mellett (10 Celsius) nem

számított szokatlannak, vagy hiányosnak, hiszen nevezett nem viselt más öltözetet akkor sem, amikor az általa vezetett gépjárművet hátrahagyva próbálta meg az intézkedés alól magát a helyszín elhagyásával kivonni. A rendőrök is csak a 10 M mintájú gyakorló öltözet zubbonyát viselték láthatósági mellénnyel. Csapadék az intézkedés során és azt követően nem esett. Az intézkedés befejezésekor a közösségi közlekedés Sz. település irányába rendelkezésre állt.

A panaszos nyilatkozott arról, hogy a hozzátartozók értesítését nem kéri, mely nyilatkozatot alá is írta. Nevezett mobiltelefon készülékkel rendelkezett, melyet végig magánál is tarthatott, a hozzátartozók értesítésére így lehetősége volt.

A vasútállomás, és az autóbusz állomás távolságáról (kb. 200 m) és elhelyezkedéséről, a hazajutás lehetőségeiről a szabadon bocsátáskor a panaszos tájékoztatást kapott, ekkor kérdezte a rendőröktől, hogy a tájékoztatás az jelenti, hogy nem viszik haza, úgy megy haza, ahogy akar. Azt, hogy a hazajutás neki bármilyen problémát okozna, nem jelezte.

A rendőrök közölték vele, hogy további teendők miatt még a kapitányság objektumában maradnak, majd a kapitányság bejáratáig kísérték a panaszost.

A fentiek alapján rendelték el a nyomozást a panaszossal szemben a Btk. 236.§ (1) bekezdésébe ütköző, és az (1) bekezdés szerint minősülő közúton illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású jármű vezetésével ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségének megalapozott gyanúja miatt.

A panaszos gyanúsítottként történő kihallgatására az elsődleges igazságügyi orvos szakértői vélemény beérkezését követően 2013. december 30-án került sor. A gyanúsítással szemben a panaszos panasszal élt, mely panaszát a járási ügyészség elutasította, egyúttal a gyanúsítottként történő kihallgatást törvényesnek ítélte.

III.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatcsomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos megítélése szerint a beadványához mellékelt tanúvallomások bizonyítják, hogy nem áll fenn az ittas vezetés vétsége, ennek ellenére az intézkedés napján vezetői engedélyét bevonták. Sérelmezte, hogy a panaszolt intézkedéssel összefüggésben indult büntetőeljárást az ügyészség másodszerre hosszabbította meg, arra hivatkozva, hogy „az ügy vádemelésre alkalmas felderítése még nem történt meg”. A panaszos álláspontja szerint a rendőrség és az ügyészség az időhúzásra játszik, mivel ellene nem tudott terhelő bizonyítékot találni, és nem is fog, hiszen az autót nem ő vezette. Elmondása szerint jogi képviselője több alkalommal nyújtott be panaszt az ügygel kapcsolatban, de azokat az ügyészség elutasította, és az indítványait is figyelmen kívül hagyta.

A Testületnek az idézett jogszabályi előírás alapján nincs hatásköre annak megállapítására, hogy a panaszos magatartásával bűncselekményt valósított-e meg, továbbá arra sem, hogy a panaszossal szemben indult büntetőeljárást felülbírálja. A büntetőeljárás szabályait a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezései tartalmazzák. Az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata, intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása ellen a Be. 195. és 196. §-a szerint lehet panasszal élni.

A Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve az abból levezetett testi integritáshoz, IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá, és hogy jogszerű volt-e a panaszossal szemben alkoholtesztet alkalmazása és járművezetésre jogosító engedély elvétele.

a) A panaszbeadvány szerint a rendőrök őt az önkormányzat étkezdéje előtt leparkolt, álló (és üzemképtelen) autójától 5-10 méterre vonták intézkedés alá. A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy a nap folyamán elfogyasztott fél deciliter körte ízű szeszes italt és egy üveg sört. A rendőrök ezt követően alkoholszondát fújattak meg vele, amely alkoholfogyasztást ki is mutatta, azonban a panaszos többször a rendőrök tudomására hozta, hogy a gépkocsit nem ő, hanem a húga vezette, aki az öccse fiáért ment az iskolához.

A panaszos a fentieket azzal egészítette ki, hogy az önkormányzati konyháról kihozott ebédet a gépjárműbe tette, majd elindult az * út irányába gyalogosan – a rendőrautótól ellentétes irányba –, testvéreére várva. A személyautójától 5-10 méterre lehetett, mikor a rendőrségi autó megállt mellette, így nem szállt ki az autóból, mivel oda be sem ült.

A panaszos és a húga úgy nyilatkozott a kihallgatásuk során, hogy a panaszos húga vezette a gépkocsit, amelyből a panaszos az iskolához érve kiszállt és testvére közlekedett tovább azzal. A panaszos elmondása szerint gyalog bement a konyhára, ahol körülbelül 10 percet töltött. A parkolóba érve a panaszos észlelte a nyitott gépkocsiját, amint üresen áll, testvére nem tartózkodott ott. Észlelte továbbá az * úttal szemben parkoló rendőröket is. Ekkor a nyitott gépkocsijába betette az ebédet és elindult az iskola felé, mert húga ott tartózkodott. A panaszost a járműtől körülbelül 5-10 méterre vonták intézkedés alá.

A panaszos húga elmondta, hogy miután kitette a panaszost, a Főtéren található egyik üzlethez hajtott, majd tíz perc vársárlás után ismét beült a panaszos tulajdonában lévő gépkocsiba és az iskola elé hajtott, ahol kiszállt a járműből, azt nem zárta le, a kulcsot benne hagyta és bement az iskola épületébe, ahol egy másik testvére gyermekét várta meg, mivel őt neki kellett volna hazavinnie. Az iskola épületében 20-25 percet várt a gyermekre, amikor is az épületből kijöttek és azt látta, hogy a panaszos nincs az autónál, ahogyan azt megbeszélték. A közelben tartózkodó T. mondta neki, hogy a panaszost elvitték a rendőrök. Mivel a jármű ekkor már le volt zárva, ezért gyalogosan indultak haza.

A rendőrségi iratok szerint M. r. törzszászlós és N. r. törzsőrmesterrel 12 óra körüli időben Sz. település főterén gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el, amikor arra lettek figyelmesek, hogy a főtéren található presszóból a panaszos kijön és az ott parkoló szürke színű Suzuki típusú gépkocsi vezetőülésébe ül. A panaszos észlelte a szolgálati gépkocsit, és annak továbbhaladásáig nem indult el. M. r. törzszászlós a legközelebbi útkereszteződésben megfordult a szolgálati járművel, majd visszaérve a presszó elé azt tapasztalták, hogy a személygépkocsi már nincs ott és közlekedni sem látták a főtér környékén. Ezért a rendőrök a gépkocsi felkutatására indultak, és 12 óra 5 perckor a * úton haladva észlelték, hogy az általuk keresett gépkocsi az * út 1. szám előtt közlekedik, majd a szolgálati gépkocsi láttán az úttest jobb oldalára lehúzódik és megáll. Ezt követően a járőr páros megállt a gépkocsi mellett, amiből addigra már kiszállt annak vezetője, a panaszos, és körülbelül 5 méter gyalogosan megtett a szomszédos * út irányába, amikor a rendőrök intézkedés alá vonták őt és az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták.

A rendőrség arról számolt be, hogy a panaszos kérdésre a helyszínen elismerte, hogy a vezetés megkezdése előtt a presszóban 0,5 deciliter körtepálinkát és 1 üveg sört elfogyasztott, ezért vele szemben 12 óra 12 perckor LION 500 típusú alkoholtesztet alkalmaztak, amely 0,74 mg/l értéket mutatott. Az intézkedés során a panaszos vezetői engedélyét elismervény ellenében elvették.

M. r. törzszászlóst és N. r. törzsőrmestert tanúkénti kihallgatásuk során azt is elmondták, hogy az intézkedés során sem a járműben, sem annak környezetében nem láttak a rendőrök senkit, illetve a panaszos sem mondta, hogy a járművet más személy vezette.

A rendőrség tanúként hallgatta ki T.-t és S.-t is.

T. beszámolt arról, hogy 2013. december 5-én a déli órákban az * utcán közlekedett kerékpárral, ahol a Polgármesteri Hivatal tulajdonában lévő kazánháznál egy helyi lakost keresett. Amikor az * utcára ért, azt látta, hogy a Művelődési Ház hátsó bejárata mellett az utcán a panaszost igazoltatja két rendőr, végül pedig beültetik a rendőrautóba. Ezt követően, amíg még várakozott, az iskola épületéből kijött a panaszos testvére, akitől megkérdezte, hogy a panaszos mit követett el, miért vitték el a rendőrök, de ő semmiről nem tudott. A panaszos húga elmondta, hogy az autóval ő van, előzőleg ő vezette azt, nem tudja mi történt.

S. is tanúja volt az intézkedésnek, azonban úgy nyilatkozott, hogy nem látta a panaszos hűgát az Iskola utcán, vagy az iskola épülete előtt ebben az időben, és az előzményekről sem tud semmit sem mondani, azt sem látta, hogy a panaszos gépkocsija hogyan került az iskola elé.

a) A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása. A rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása körében az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében:

1) általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését;

4) közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el;

10) őrzi az államhatárt, megelőzi, felderíti, megszakítja az államhatár jogellenes átlépését;

11) ellenőrzi az államhatáron áthaladó személy- és járműforgalmat, a szállítmányokat - ide nem értve a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK rendeletében meghatározott vámellenőrzést -, valamint végzi a határátléptetést, továbbá biztosítja a határátkelőhelyek rendjét.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdésének intézkedéskor hatályos rendelkezése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti. Ugyanezen bekezdés c) pontja szerint a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és mütétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát, és a járművezetőjét erre rendszeresített eszközzel légzésminta adására kötelezheti. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti.

Az előadások megegyeznek abban, hogy a tárgyi gépkocsi az intézkedést megelőzően – nem sokkal – részt vett a forgalomban, a panaszosi és a rendőri állítás között a tekintetben van ellentmondás, hogy ki vezette az autót. Annak ellenére, hogy az intézkedés megkezdésének pillanatában az autóban nem ült senki, megállapítható volt, hogy a gépjárművel közlekedtek, így a Testület álláspontja szerint a rendőrök jogosultak voltak azt közlekedés rendészeti intézkedés alá vonni az Rtv. fent idézett 44. § (1) bekezdés b) pontja alapján, amely intézkedést jelen esetben az autóhoz közel álló panaszos útján lehetett foganatosítani. Ugyanakkor felek előadása oly mértékig áll ellentmondásban az intézkedést megelőző történések, és a gépkocsi vezetését illetően, hogy a Testület – a tanúkihallgatásokról szóló jegyzőkönyvek segítségével – sem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök számára felmerült-e annak reális esélye, hogy a panaszos vezette a gépkocsit, ezért azt nem tudta megállapítani, hogy a panaszos légzésminta adására kötelezése jogszerű volt-e.

A Testület úgy ítélte meg, hogy az intézkedés kezdeményezése a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát nem sértette, mivel a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszost közlekedésrendészeti ellenőrzés alá vonta, amely Rtv. 29. § (1) bekezdés 6. fordulója alapján az igazoltatását megalapozta. Ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem nem megállapítható az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontja alapján alkoholteszter alkalmazását illetően.

b) Az Rtv. 44. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a rendőr, közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemben tartására vonatkozó

hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését – a külön jogszabályban meghatározottak szerint – a helyszínen elveheti.

A rendőrség közlekedésrendészeti feladataira vonatkozó Rtv. szabályokat egyrészt a közúti közlekedés rendjéről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 44. §-a, egészíti ki az ellenőrzés módjának meghatározásával.

A Kkt. 44. § (1) bekezdésének c) pontja úgy rendelkezik, hogy a közúti közlekedés ellenőrzésének ki kell terjednie a közúti közlekedési szolgáltatások és a közúti járművek üzemeltetésének szabályszerűségére, illetve a jármű üzemeltetésére vonatkozó előírások megtartására is, melybe beleértendő az adott tevékenységhez előírt okmányok, engedélyek, jelzések, felszerelések ellenőrzése is.

A KRESZ 4. § (1) bekezdése értelmében járművet az vezethet, aki *a*) a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel rendelkezik, és a jármű vezetésétől eltiltva nincs; *b*) a jármű biztonságos vezetésére képes állapotban van, továbbá *c*) a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol.

A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) kormányrendelet 32. §-a a következőképp rendelkezik. Az ellenőrzésre jogosult szerv (a továbbiakban: ellenőrző hatóság) nevében eljáró személy (a továbbiakban: ellenőrző hatósági személy) az eljárása során a vezetői engedélyt a helyszínen elveszi, ha *a*)³³ a járművezető azzal gyanúsítható, hogy közúti veszélyeztetés [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 234. §], közúti baleset során maradandó fogyatékoságot, halált, kettőnél több ember halálát vagy halálos tömegszerencsétlenséget okozó közúti baleset okozása [Btk. 235. § (2) bekezdés], járművezetés ittas állapotban (Btk. 236. §), illetve járművezetés bódult állapotban (Btk. 237. §) bűncselekményt követett el, *b*) a járművezető járművezetéstől eltiltás hatálya alatt áll, vagy a közlekedési igazgatási hatóság a vezetési jogosultságának szünetelését jogerősen elrendelte, *c*) gyanú van arra, hogy a vezetői engedély hamis, meghamisították vagy azzal más módon visszaéltek.

A Btk. 236. § (1) bekezdése szerint „aki ittas állapotban vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású úszólétesítményt vagy közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású járművet vezet, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

A Testület továbbá utal a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Testület ismételten leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben dönten, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt, mivel a jogellenes cselekmény tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja, tehát hogy az adott körülmények között fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

Fentebb az alkoholtesztér alkalmazásánál kifejtetteknek megfelelően, a Testület a rendelkezésre álló adatok birtokában nem tudta megítélni, hogy fennállt-e a fent idézett bűncselekmény vezetői engedély elvételét megalapozó fokú gyanúja.

Mindezek alapján a Testület nem tudta megállapítani, hogy jogszerű volt-e a járművezetésre jogosító engedély elvétele, ezért úgy ítélte meg, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem megállapítható.

3) A Testület ezt követően a panaszos előállításának jogszerűségét vizsgálta meg.

A rendőrségi iratok a panaszos előállításának jogalapjaként az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) és (2) bekezdés c) pontját jelölték meg.

a) Az Rtv. 33. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése a fenti rendelkezést azzal egészíti ki, hogy a rendőr a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a tettenérés helye szerint illetékes, szükség esetén a legközelebbi rendőri szervhez állítja elő. Ezen rendelkezések a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Ahhoz, hogy a Testület az (1) bekezdés a) pontja szerinti előállítási ok megalapozottságáról állást foglалjon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének a rendőrségi fellépéshez szükséges fokú gyanúja, és ha igen, úgy megvalósult-e „tettenérés”.

Az első kérdéssel kapcsolatban a Testület fontosnak tartja ismét hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt vagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének – a megalapozott gyanú szintjénél alacsonyabb fokú – gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható. Sem az Rtv., sem büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, ezért a Testület itt is a 265/2011. (IX. 14.) számú állásfoglalásában elvégzett fogalomértelmezést követi. A Testületnek a tettenéréssel kapcsolatban az alábbiakat kell rögzítenie.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvétel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj *folyamatos* szemmel tartása és *megszakítás nélküli* üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a

cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem lehet beszélni.

Az intézkedő rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy a gépkocsizó járőrszolgálat teljesítése során lettek figyelmesek a panaszosra, aki a főtéren található presszóból kijön és az ott parkoló szürke színű Suzuki típusú gépkocsi vezetőülésébe ül. Ezt követően M. r. törzszászlós a legközelebbi útkereszteződésben megfordult a szolgálati járművel, de már visszaérve a presszó elé azt tapasztalták, hogy a panaszos elhajtott és közlekedni sem látták a főtér környékén. Ezért a rendőrök a gépkocsi felkutatására indultak, és a * úton haladva észlelték, hogy az általuk keresett gépkocsi az * út 1. szám előtt közlekedik, majd a szolgálati gépkocsi láttán az úttest jobb oldalára lehúzódik és megáll.

Fentebb a Testület a rendelkezésre álló bizonyítékokra támaszkodva nem tudott döntést hozni abban a kérdésben, hogy a járművezetés ittas állapotban bűncselekmény rendőri intézkedést megalapozó fokú gyanúja fennállt-e. Ugyanakkor a rendőrségi iratok alapján megállapítható, hogy a tettenérés megállapításához elengedhetetlen folytonosság jelen esetben nem állt fenn. A panaszos mozgását ugyanis, cselekvését az elkövetéstől az elfogásig a rendőrök nem követték végig, a tettenérés megvalósulásához szükséges feltétel, az elkövető folyamatos szemmel tartása és megszakítás nélküli üldözése, jelen esetben nem valósult meg, mivel a presszó előtt elhaladó és az útkereszteződésben megfordulni kényszerülő rendőrök egy ideig szem elől tévesztették az időközben az iskola elé hajtó panaszost.

A fent ismertettek alapján a Testület álláspontja szerint az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásának feltételei nem álltak fenn, ezért a nem megfelelő előállítási ok megjelölése miatt megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét, amely sérelmet csekély fokúnak értékelt.

b) A Testület ezt követően azt vizsgálta meg, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja megfelelő jogalapot teremthetett-e a panaszos előállításához.

Az idézett rendelkezés értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkoholvizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

A mintavétel céljából történő előállítás szabályait a Szolgálati Szabályzat 29. § (1) bekezdése tovább részletezi: „A vizsgálat céljából előállított személytől a mintavétel szükség esetén – az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontjában [a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel

kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételel vé-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti], valamint a Be.106. § (3) bekezdésének első mondatában meghatározott esetekben – kikényszeríthető. Ilyenkor a mintavételre rendőrorvost, ahol ez nem lehetséges, vagy késedelmet okoz, ott az állami egészségügyi szolgálat orvosát kell igénybe venni”.

A 27/2010. (Ot. 14) ORFK utasítás a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol szervezetben való jelenléte ellenőrzésének és az ellenőrzéshez rendelkezésre álló eszközök és mintavételi lehetőségek alkalmazásának egységes rendőrségi szabályozását tartalmazza. Ennek 3) pontja rögzíti az ellenőrzések végrehajtási módját, amely szerint a rendőr kizárólag a rendszeresített elektromos alkoholeszterrel, a Spiratest alkoholkimutató indikátorcsővel (alkoholszonda) és a hiteles elektromos légalkoholmérő berendezéssel hajthatja végre az ittasság ellenőrzését. Alkoholszonda alkalmazására csak alkoholeszter hiányában kerülhet sor.

Az utasítás alkoholeszter és alkoholszonda alkalmazással foglalkozó része a következőket rögzíti. A 9) pont szerint: „Amennyiben az alkoholeszterrel végzett mérés eredménye a 0,5 mg/l légalkoholértéket nem haladja meg, szóban nyilatkoztatni kell, hogy tüdőbetegségben szenved-e, illetve van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha a 25. pont alapján nem áll fenn a vér- és vizeletminta vétel esete, továbbá az alkoholfogyasztás tényét vagy az azzal megvalósított jogsértést szabálysértési eljárásban értékelik, az intézkedés alá vont személyt nyilatkoztatni kell arról, hogy a mérési eredményt elfogadja-e. Amennyiben úgy nyilatkozik, hogy elfogadja, akkor az előző nyilatkozatait és a mérés eredményét az 1. számú melléklet szerinti Nyilatkozat (a továbbiakban: Nyilatkozat) kitöltésével rögzíteni kell. A Nyilatkozat rögzítését követően további mintavételre intézkedni nem kell.” A 11) pont arra az esetre ad iránymutatást, amikor a fenti mérési eredményt az érintett nem fogadja el. Ebben az esetben szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alá vetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak. Ha úgy nyilatkozik, hogy hajlandó, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt kilélegzett levegő hiteles mérőeszközzel történő megvizsgálása érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll. Szükséges még ismertetni a 12) pontot, amely a következőképpen rendelkezik: „Amennyiben az alkoholeszterrel végzett mérés eredménye a 0,5 mg/l légalkohol értékét meghaladja, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alá vetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak, továbbá arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha hajlandó magát a vizsgálatnak alá vetni és nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet emelkedése, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt a vizsgálat érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.” A 14)-es pont továbbá rögzíti: „Amennyiben az alkoholszondával végzett ittasság ellenőrzés eredménye pozitív, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet emelkedése, a 12. pontban foglaltak szerint kell eljárni.”

A fenti rendelkezések értelmezéséhez szükséges utalni a 25. pont előírásaira is. Ezek szerint az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálatához szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy

- a) az alkoholszondával, az alkoholeszterrel vagy a hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzést megtagadja,
- b) olyan állapotban van, amely meggátolja az alkoholszonda, alkoholeszter, a hiteles mérőeszköz eredményes alkalmazását,

- c) nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved, vagy testhőmérséklet emelkedése van, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,
- d) az egészségi állapotára (tüdőbetegségére, testhőmérséklet emelkedésére) vonatkozó nyilatkozat megtételét vagy annak aláírását megtagadja,
- e) hiteles mérőeszközzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre (...)

A rendőrségi iratok szerint a panaszossal szemben a helyszínen 12 óra 8 perckor, valamint 12 óra 12 perckor LION 500 típusú alkoholeszter került alkalmazásra. A kétszeri alkalmazás oka az volt, hogy első alkalommal a panaszos az alkoholesztert szándékosan nem megfelelően fújta meg, így az intézkedők az ismételt fújásra szólították fel, melyet követően az alkoholeszter 0,74 mg/l értéket mutatott. Ezt követően a panaszost előállították a Rendőrkapitányság egészségügyi központjába vér és vizelet mintavételre, ahol 13 órakor vér és 13 óra 5 perckor vizelet mintát vettek. (Az ügyben bevont vegyész szakértő megállapította, hogy a vérminta 1,23 g/l (ezrelék), vizeletminta 1,41 g/l (ezrelék) etilalkohol koncentrációt mutatott.)

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint B. Rendőrőrsön hitelesített légalkohol mérőkészülék nincsen, ilyen készülék csak a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályán található, mely készüléken a mérést az intézkedés megkezdésétől számított 30 percen belül kell végrehajtani. Mivel a rendelkezésre álló idő alatt az intézkedés helyszínétől nem volt lehetséges a Rendőrkapitányságra személygépkocsival bevonulni, és az ott elhelyezett hitelesített eszközön a mérést megkezdni és elvégezni, ezért a panaszossal az intézkedő rendőrök közölték, hogy a Rendőrkapitányságra vér és vizelet mintavétel céljából fogják előállítani.

Elfogadva a rendőrségi iratokban foglaltakat arra a megállapításra lehet jutni, hogy a helyszínen nem hiteles, LION típusú légalkoholeszterrel mért 0,5 mg/l légalkohol értéket meghaladó mérési eredmény megalapozta volna a panaszos előállítását a hiteles légalkohol-mérő berendezéssel történő alkoholszint megállapítása, illetve mivel azt 30 percen belül nem lehetett végrehajtani, a vér- és vizeletminta vétele érdekében. A Testület azonban nem tudta felderíteni olyan mértékben a tényállást, hogy döntést hozzon azt illetően, hogy a járművezetés ittas állapotban bűncselekmény rendőri intézkedést szükségessé tevő gyanúja fennállt-e, és ebből következően **abban a kérdésben sem tudott állást foglalni, hogy jogszerűen állították elő a panaszost az Rtv. vizsgált pontja alapján, ezért a panaszos személyi szabadsághoz való jogának sérelme nem megállapítható.**

4) A Testület megvizsgálta a panaszos bilincselésének jogszerűségét.

A bilincs alkalmazásának eseteit az Rtv. 48. §-a sorolja fel, amely szerint a rendőr a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására vagy d) ellenszegülésének megtörésére bilincset alkalmazhat. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi. Annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, vagy aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget. A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontjának első fordulata szerint továbbá a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől, másrészt az érintett

személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik, harmadrésről az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő, kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A rendőrségi jelentések szerint a panaszossal szemben az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján 12 óra 15 perctől bilincset alkalmaztak.

Az intézkedő rendőrök a bilincs alkalmazásának szükségességéről nem nyilatkoztak, érdemben azt csak a kapitányságvezető indokolta meg. A tájékoztató levele szerint a panaszos megpróbálta a rendőri intézkedés alól a helyszínt elhagyva kivonni magát, valamint a foganatosított intézkedés során tanúsított magatartása, emelt hangneme miatt támadásától is tartani lehetett. A kényszerítő eszköz alkalmazása során a panaszos továbbra is végig emelt hangnemben beszélt, sérelmezve a bilincs alkalmazását is. A Rendőrkapitányságra történő előállítás közben, szolgálati járműben is emelt hangnemben fenyegette meg a rendőröket, mely szerint a pszichiátrián fognak még a rendőrök a keze közé kerülni.

A kapitányságvezető előadása szerint kényszerítő eszköz alkalmazása az orvosi vizsgálat során már nem volt indokolt, annak eltávolítását M. r. törzsszázlós meg is kísérelte, azonban a panaszos a kezét elhúzza közölte, hogy addig nem engedi a bilincset levenni, amíg egy parancsnokkal nem beszél. Végül a kényszerítő eszköz alkalmazásának megszüntetése 13 óra 45 perckor történt meg.

Tekintettel arra, hogy maguk az intézkedő rendőrök nem részletezték a bilincselést megalapozó panaszosi magatartást és a rendelkezésre álló iratokból sem volt feltárható olyan körülmény, amely a panaszos szökésének vagy támadásának lehetőségét alátámasztotta volna, a Testület a rendőrség által felhívott törvényi rendelkezéseket nem tudta elfogadni a bilincselés jogalapjaként. A panaszos előadásából tudható, hogy megkérdőjelezte az intézkedés jogszerűségét, illetve egyet nem értését nyilvánította ki azzal kapcsolatban, azonban azt a Testület már több alkalommal kifejtette, hogy a támadás távoli, nem konkretizálódó veszélye, így az intézkedés alá vont verbális megnyilvánulása és hangneme nem lehet a bilincs alkalmazásának alapja. A Testület továbbá egyéb olyan feltételt sem tudott megállapítani, amely az Rtv. 48. §-a alapján a rendű panaszos bilincselését megalapozta volna.

A fentiek alapján a Testület a vizsgálata során nem tudott feltárni olyan elemet, ami a konkrét esetben a bilincs alkalmazását megalapozta volna, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a panaszos emberi méltóságához és az abból levezetett testi integritáshoz való joga. A jogsértést súlyosbítja az a tény, hogy a panaszos bilincselése másfél óráig tartott, amelynek értékelése során a Testület nem tudta figyelembe venni a rendőrség magyarázatát, tekintettel arra, hogy annak alkalmazása minden jogalapot nélkülözött.

5) A panaszos elmondása szerint az előállításról kiállított igazoláson feltüntetett „az előállított hozzátartozója értesítését nem kérte” nem fedti a valóságot, mivel ezt az iratot felfokozott idegállapotban írta alá, mivel a Rendőrkapitányságon senki sem volt hajlandó meghallgatni őt. Az intézkedés során és a szabadon bocsátáskor is tájékoztatta a rendőröket arról, hogy hozzátartozóját nem tudja értesíteni, mivel mobiltelefonját otthon hagyta, és a telefonszámokat fejből nem tudja.

Az elfogás végrehajtásáról készült jelentésben rögzítették, hogy panaszos az Rtv. 18.§. (1) bekezdés alapján hozzátartozója/képviselője kiértesítését nem kérte.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a panaszos nyilatkozott arról, hogy a hozzátartozók értesítését nem kéri, mely nyilatkozatot alá is írta. Nevezett mobiltelefon készülékkel rendelkezett, melyet végig magánál is tarthatott, a hozzátartozók értesítésére így lehetősége volt.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e joggal élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. (Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja alapján a fogvatartott az, akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett).)

Látható, hogy a felek előadása ellentmondásban áll azt illetően, hogy a panaszosnál volt-e mobiltelefon, valamint, hogy volt-e lehetősége hozzátartozóját értesíteni, amely ellentmondást a Testület a rendelkezésre álló iratokra támaszkodva nem tudott feloldani, ezért úgy ítélte meg, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható.

6) A panaszos kifogásolta, hogy több a folyosón elhaladó rendőrtisztnél próbált az intézkedéssel szemben panaszt tenni, de senki nem hallgatta meg. Az igazoláson kívül egyéb irat nem készült, bár a panaszos kérte, hogy jegyzőkönyv készüljön a történetekkel kapcsolatban.

Az elfogás végrehajtásáról készült jelentés és az előállítás időtartamáról kiállított igazolás rögzíti, hogy a panaszos az intézkedéssel szemben panasszal élt. M. r. törzsszázlós a büntető feljelentés tényállást ismertető részében is rögzítette, hogy a panaszos az intézkedéssel szemben panasszal élt, sérelmezte a bilincs alkalmazását.

A kapitányságvezető tájékoztató levele szerint M. r. törzsszázlós tájékoztatta arról, hogy a 14 órakereskedésben lépő osztályvezetőnél a panaszát megismételheti. Ezzel a lehetőséggel azonban a panaszos nem kívánt élni közölve, hogy inkább a későbbiekben fog majd panaszt tenni. Panaszával kapcsolatban a panaszos jegyzőkönyv felvételét nem kérte.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés II. mondata szerint az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. fent idézett rendelkezése szerint a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről, azaz arról, hogy választása szerint egyrészt az intézkedést foganatosító szervhez, másrészt a Testülethez fordulhat panaszával. A tájékoztatásnak továbbá ki kell terjednie a panasz a Testülethez való előterjesztésére nyitva álló határidőre is.

Tekintettel arra, hogy a panaszjog gyakorlásának szándékát az előállításról szóló igazolás is feltünteti és az intézkedés napján készült jelentésben és feljelentésben is rögzítésre került, hogy a panaszos panasszal élt (illetve kívánt élni) az intézkedés ellen, ezért a Testület a panaszos előadását fogadta el a történések valós leírásaként. Ez alapján pedig indokoltnak találta megállapítani a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmét, mivel a rendőrség ezen jogorvoslati jog gyakorlását, ennek tényét rögzítő jegyzőkönyv felvételének hiányában nem tette lehetővé. A rendőrség továbbá nem küldött meg olyan iratot, amely bizonyította volt, hogy utóbb, az intézkedést követően a panaszos panaszával érdemben foglalkoztak volna.

Mindezekre tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a panasztétellel összefüggésben.

7) A panaszost kifogásolta, hogy kabát nélkül, egy pulóverben, telefon nélkül szállították be Sz. településről Ny. településre, és így kellett hazaindulnia mínusz 4-5 fokban 30 km-re található lakhelyére. A panaszos lakóhelye irányába közlekedő autóbusz 13 óra 50 perckor elment, tehát a 13 óra 55 perckor való szabadon bocsátás miatt ezt lekészte, ezért gyalog volt kénytelen elindulni. A panaszos embertelennek tartja, hogy ezt képesek voltak megtenni, tudván, hogy a rendőrök Sz. települést érintve közlekedtek B. település irányába, mivel az intézkedő rendőrök a B. Rendőrőrs állományaiba tartoznak.

A kapitányságvezető tájékoztató levelében ezzel kapcsolatban az alábbiak olvashatóak. Az intézkedő rendőrök megítélése szerint a panaszos öltözéke az időjárási körülményeknek megfelelő volt, magas nyakú pulóvert viselt, mely az adott hőmérsékleti mutatók mellett (10 Celsius) nem számított szokatlannak, vagy hiányosnak, hiszen nevezett nem viselt más öltözetet akkor sem, amikor az általa vezetett gépjárművet hátrahagyva próbálta meg az intézkedés alól magát a helyszín elhagyásával kivonni. A rendőrök is csak a 10 M mintájú gyakorló öltözet zubbonyát viselték láthatósági mellénnyel. Csapadék az intézkedés során és azt követően nem esett. Az intézkedés befejezésekor a közösségi közlekedés Sz. település irányába rendelkezésre állt.

A vasútállomás, és az autóbusz állomás távolságáról (kb. 200 m) elhelyezkedéséről, a hazajutás lehetőségeiről a szabadon bocsátáskor a panaszos tájékoztatást kapott, ekkor kérdezte a rendőröktől, hogy a tájékoztatás az jelenti, hogy nem viszik haza, úgy megy haza, ahogy akar. Azt, hogy a hazajutás neki bármilyen problémát okozna, nem jelezte.

A rendőrök közölték vele, hogy további teendők miatt még a kapitányság objektumában maradnak, majd a kapitányság bejáratáig kísérték a panaszost.

A Testület már több korábbi állásfoglalásában kimondta, ahogy a jelen esetben is ezt teszi, miszerint a rendőrségnek valóban nincs olyan jogszabályi kötelezettsége, mely szerint az állampolgárokat egy-egy rendőri intézkedést követően haza, vagy az általa megjelölt más helyre kell szállítaniuk, vagy akár segédkezniük kellene az állampolgároknak ebben. Ugyanakkor a rendőrség működésére vonatkozó jogszabályok több olyan rendelkezést is tartalmaznak, melyek a rendőrséget általános, jogvédelmi és segítségnyújtási kötelezettséggel ruházzák fel. Az Rtv. már idézett 2. §-ának (1) bekezdése alapvetően mondja ki, hogy: „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak.” Szükséges ezen túl megemlíteni a 17. § (1) bekezdésének előírását is, miszerint „a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a

magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

A tárgyi esetben vitathatatlan, hogy a rendőrség nem nyújtott semmiféle segítséget a decemberi átlagos időjárást figyelembe véve hiányos öltözékűnek minősülő panaszosnak abban, hogy visszajusson a körülbelül 30 kilométerre lévő Sz. településre, annak ellenére, hogy az előállítást foganatosító rendőrök B. Rendőrőrs állományába tartoznak, és Sz. települést érintve kellett közlekedniük B. település irányába. A Testület ugyanakkor azt is fontosnak tartja megjegyezni, hogy a Szabolcs Volán Zrt. 2014. decemberében érvényes menetrendje szerint hétköznapokon 14 óra után 17 óráig 3 járat indul Ny. településről Sz. településre.

A rendőrség az Rtv. 2. §-ban foglalt jogvédelmi kötelezettségéből következően nem tagadhatta volna meg a panaszos visszazállítását, ha jelzi, hogy nem tud visszajutni Sz. településre. Tekintettel arra, hogy a rendőrség úgy nyilatkozott, hogy a panaszos nem jelezte, hogy a hazajutás neki bármilyen problémát okozna, a Testület nem tudta megállapítani, hogy ezzel kapcsolatban terheli-e mulasztás a rendőrséget, **ezért a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható.**

IV.

A Testület az ügy vizsgálata során megállapította, hogy a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszost közlekedésrendészeti ellenőrzés alá vonta, és ennek keretében a panaszos igazoltatása jogszerű volt. Ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy az alapjogsérelem nem megállapítható az alkoholteszter alkalmazása, a járművezetésre jogosító engedély elvétele és az előállítás miatt, azonban csekély mértékben sérült a tisztességes eljáráshoz való joga az előállítás indokának nem megfelelő megjelölése okán. A Testület álláspontja szerint a jogszerűtlen bilincselés miatt sérült a panaszos emberi méltóságához és az abból levezetett testi integritáshoz való joga, mely jogsérelmet súlyosbított a kényszerítő eszköz alkalmazásának időtartama. Ellentmondó bizonyítékok miatt nem volt megállapítható a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme a hozzátartozó értesítése és annak kapcsán, hogy a rendőrséget terheli-e mulasztás a panaszos hazajutását illetően, ugyanakkor ezen alapjog sérelmét a Testület indokoltan találta megállapítani a panaszjog gyakorlásával kapcsolatban.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. december 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag